

StainGylpen

2010:1

Sundregruppen
623 30 Burgsvik
Plusgiro: 45 97 36-5
E-post: sundregruppen@tele2.se
Hemsida: www.sundrefagelstation.se

Sundregruppens styrelse 2009-2010

Ordförande:

Björn Lilja
Ulfsparrés väg 4
622 60 Visby
Tfn. 0498-26 41 13

Vice ordförande:

Tuomo Kolehmainen
Midsommarvägen 10, 1 tr
126 35 Hägersten
Tfn. 08-744 18 41

Kassör:

Tommy Lindberg
Norra Smedjegatan 21
372 31 Karlskrona
Tfn. 0735-43 60 13

Sekreterare:

Tord Jeppsson
Krukmakargatan 63 Läg. 0036
117 41 Stockholm
Tfn. 08-668 62 27

Ledamöter:

Åsa Steinholtz
Vänortsgatan 7
752 64 Uppsala
Tfn. 018-50 14 75

Leo Larsson
Vänortsgatan 7
752 64 Uppsala
Tfn. 018-50 14 75

Ola Wizén
Furugatan 34
621 44 Visby
Tfn. 0498-27 84 34

Omslagsbild: Sammetshätta *Sylvia melanocephala*, Sundre 2009-05-12

Dags att boka in sig inför våren 2010

Numera anmäler/bokar/sänder förfrågningar om vistelse vid fågelstationen till sg.bokning@gmail.com som är en för syftet nyupprättad e-postadress. Till nämnd adress finns även associerad en google-kalender. Tanken med kalendern är att man ska kunna se aktuellt bokningsläge. Detta så att man exempelvis enkelt får reda på vilka veckor som ännu inte är upptagna eller vilka andra som bokat in sig samma vecka. (Om någon har invändningar mot detta förfarande av integritets- eller andra skäl, vänligen meddela Leo Larsson).

Har du material som kan publiceras i Staingylpen?

Skicka det med e-post till Tommy Lindberg, e-adress: tommyleelow@hotmail.com
Om du hellre vill använda snigelpost så finns adressen ovan.

Medlemskostnader:

Aktiv medlem minst 300 kronor.
Stödmedlem minst 100 kronor

ÅRSMÖTE SUNDREGRUPPEN 2010

Härmed kallas Sundregruppens medlemmar till att medverka vid Sundregruppens årsmöteshelg samt årsmöte lördag 20/3 kl. 16.00 vid Holmhällar, Gotland.

Helgen, fredag 19/3 till söndag 21/3, håller vi till vid Holmhällar och alla, aktiva som stödjande medlemmar, är välkomna. Endast aktiva medlemmar har dock rösträtt vid årsmötesförhandlingarna. Boendet kommer att kosta 120 kr/natt + ev. matkostnader.

Anmälan senast söndag 1 mars till Tuomo Kolehmainen, tele: 08-744 18 41, 070-230 89 77, e-post: tuomo.k@telia.com

Dagordning Sundregruppens årsmöte 2010

1. Mötet öppnas.
2. Fråga om årsmötet behörigen utlysts.
3. Godkännande av dagordning.
4. Val av mötesordförande.
5. Val av mötessekreterare.
6. Val av två justeringsmän/kvinnor.
7. Verksamhetsberättelse för Sundregruppen.
8. Ekonomisk rapport.
9. Ansvarsfrihet för styrelsen för det gångna verksamhetsåret.
10. Fastställande av medlemsavgifter för år 2010.
11. Val av ordförande.
12. Val av tre styrelsemedlemmar.
13. Val av revisor samt revisorsuppleant.
14. Val av valberedning.
15. Val av nya aktiva medlemmar.
16. Övriga frågor.
17. Mötet avslutas

Program för Sundregruppens årsmöteshelg 19-21 mars 2009

Fredag 19/3

Inkvartering under kvällen vid Holmhällar. Tillresta fastlänningar anländer under natten fredag/lördag.

Lördag 20/3

Frukost frivillig tid

Fågelrace start 09.00 - målgång 14.00

Artgenomgång/Fika 14.00-15.00

Årsmöte 16.00

Middag 18.30

Frågesport/bildvisning 20.00

Söndag 21/3

Frukost frivillig tid

Städning 10.00

Styrelsemöte 10.00

Hemfärd 13.00

Sundregruppens verksamhet 2007

Meddelande 69 från Sundregruppen

Björn Lilja & Ola Wizén

Tornfalk, *Falco tinnunculus*, mig hanne som kontrollerades.

Inledning

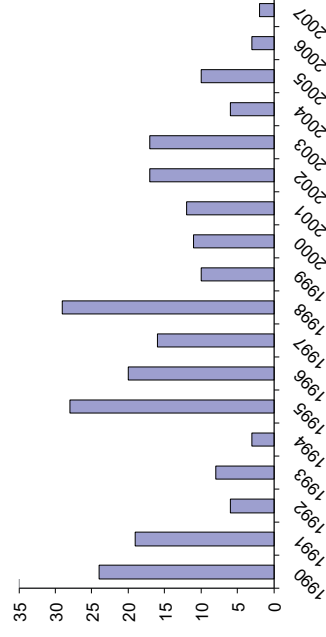
Under verksamhetsåret 2007 ringmärktes totalt 4462 fåglar under de 104 dagar stationen var bemannad (22.4-9.6 och 23.7-15.9). Den numera helt standardiserade fångsten sker efter samma rutiner som under tidigare år. Fullt jämförbara data finns från 1999 för våren, då märkplatsen flyttades från Skoge till Hoburgen, och motsvarande från år 1990 för höstsången, före 1990 användes inte ett konstant antal nät.

Ringmärkning

Under den standardiserade vårperioden 25.4-8.6 ringmärktes 1855 fåglar (medel 1747), vilket är aningen över medel. Trots detta fångades färre individer av ett flertal arter än vad som är normalt, 660 lövsångare mot medel 758, årsångare 119 (165) och svartvit flugsnappare 12 (21). Bara tre blåhakar fångades vilket är det sämsta året sedan vårmärkningen flyttades till Hoburgen 1999, medel för åren 1999-2006 är 25 individer! Bland arter som fångades mer av än normalt kan härmsångare 55 (39), törnsångare 132 (114) och

trädgårdssångare 112 (39) nämnas.

Under höstperioden 25.7-15.9, ringmärktes bara 1655 fåglar, vilket är klart under medel (2126) och det näst sämsta året sedan den standardiserade fångsten började 1990. Det sämsta året är 1992 då bara 1560 fåglar ringmärktes. Orsaken till det dåliga resultatet 2007 var det ostadiga vädret under juli och första halvan av augusti. Mellan 25 juli och 15 augusti fångades bara 866 fåglar, och perioden 16 augusti - 15 september låg summan på mer normala 1494. Bästa dagen var den 23 augusti med 294 märkta fåglar. Den dåliga fågel tillgången slog direkt mot fångsten av lövsångare, bara 596 fångades (medel 996), vilket är det sämsta året någonsin. Det näst sämsta året är 1994 då 766 lövsångare fångades. Även årsångare och törnsångare fångades i lägre antal än normalt. Tillbakagången verkar fortsätta för rosenfinken, endast 2 ex fångades (se diagram), detta speglar även antalet observationer i fält, arten observerades endast 9 dagar under höstsången. Trädpiplärka, trädgårdssångare, grå flugsnappare och törnskata var arter som fångades

Antalet fångade rosenfinkar mellan 1990-2007.

mer än normalt. Under hösten mättes samtliga fångade törsångare med avseende på vingspetsighet, detta för att ta reda på om de med spetsigare vinge flyttar tidigare än de med trubbig.

Även detta år användes tre nät i trädgården vid vårt boende i Digrans. Näten sattes upp i utbildningssyfte samt för möjlighet av fångst av häckande fåglar. Ringmärkning bedrevs då personal på plats fann intresse för detta. Totalt ringmärktes 186 fåglar.

Mellan 25 juli och 10 augusti gjordes försök att fånga vadare med fallor och nät i Flisviken och Rivsviken. Dock blev resultatet magert i förhållande till arbetsinsatsen.

Nedanföljerensammanfattning, månad för månad, kring väder, ringmärkning (siffror inom parentes är antal år 2006) samt övriga fågelobservationer.

April

Vårsången smygstartades genom att de första i personalen anlände till boendet i Digrans under kvällen den 20 april. Dagen därpå började näten sättas upp vid Hoburgen och det hela blev färdigt på två dagar. Totalt används 18 nät om en sammanlagd längd av 192 meter. Deras inbördes längd och placering är standardiserad sedan många år.

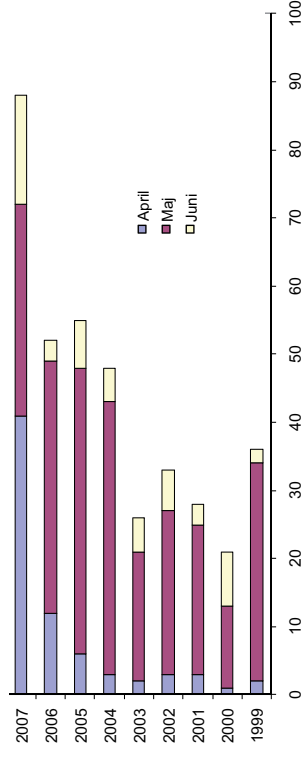
Perioden 20-30 april kännetecknades av mycket blandat väder. Klara dagar varvades med mer eller mindre mulna och tidvis regniga sådana. Annars utmärkte sig den sista tredjedelen av april genom att vara mycket blåsig. Vindarna kom i huvudsak från väst-syd förutom de tre sista dagarna, då de enstaka kom från N-NO. Under

endast fyra dagar noterades svaga-måttliga vindar. Genomgående kyligt, i synnerhet under nätterna.

Trots de ostadiga väderbetingelserna kunde ringmärkningsverksamheten ändå utföras varje dag, vilket torde vara unikt för de senaste åren. Första märkdagen blev den 25/4 i enlighet med rådande praxis för vårsången och det resulterade i 49 ringmärkta fåglar av elva arter. Bland dessa kan nämnas 1 yngre och 1 gammal hane svart rödsjätt. Påföljande dag blev den antalsmässigt bästa under månaden med 181 ringmärkta fåglar av 13 arter. Rödhaken var i klar dominans med hela 125 individer. De första svarthättorna hade dykt upp de senaste dagarna och i marksumman den 26/4 ingick även årets första ärtsångare.

Sammanlagt ringmärktes 392 fåglar (173) av 25 arter under perioden 25-31 april. De tre vanligaste arterna var rödhake med 178 ex (38), lövsångare 82 ex (30) och svarthätta 41 ex (12). Rödhaken och lövsångaren har sett betydligt bättre år medan svarthättan tog ett stort kliv uppåt antalsmässigt mot tidigare år. Andra arter med högre förekomst (jämfört med den senaste femårsperioden, så även för övriga månader nedan) var göktyta med 2 ex. (0) och rödsjätt med 21 ex (4). De flesta andra arter förekom inte i några avsevärt mindre antal än vad de naturliga variationerna brukar visa. Enda undantaget var sävspar, som för övrigt helt uteblev från ringmärkningsprotokollen 2007!

Det kan även nämnas att rödhakens fångstantal vid Hoburgen i april är

Antalet fångade svarthättor under våramna mellan 1999-2007.

starkt väderpåverkat (liksom ett flertal andra arter, och då ofta kortflyttare), dvs. att betingelserna för gynnsam fångst under artens flyttningsförlopp över tiden är det avgörande snarare än faktiska variationer i ett artbestånd under aktuellt år. För lövsångaren torde bilden vara den motsatta, dvs. att fångstiffrorna under våren i högre grad speglar populationens överlevnad i vinterkvartaren och under den långa resan tillbaka hit. Svarthättan representerar en verklighet som ligger någonstans mittemellan, eftersom den utgörs av både kortflyttande och långflyttande populationer. De som övervintrar närmast oss är de som flyttar tillbaka hit först och borde sålunda vara de som uppträder allt mer frekvent i april. Närmare efterforskning genom kontroll av individernas vinglängd är dock inte gjord, kortflyttande svarthättor har generellt kortare och mer rundade vingar än de långflyttande. Vid en granskning av fångstiffrorna hos svarthätta från 1999 och fram till idag kan det lugnt konstateras att

arten tidigare varit högst marginell i materialet, med bara ett fåtal individer per år. Redan i fjolårets rapport kommenterade vi detta och 2007 års aprildata bekräftar att vi redan då var ett trendbrott på spåren (om det håller i sig får naturligtvis framtiden urvisa), se *diagram*. Kan det vara så att de kortflyttande svarthättorna har korrigerat sin tidsplan för anländandet till häckplatserna i motsvarande takt som vårat klimat verkar förändras (och då i likhet med vad som konstaterats för t.ex. bofink i andra studier)?

Bland fåltobservationerna den sista aprilveckan tillkom, som brukligt, en alltför ökad mängd "hemvändare" i krysslösta. Nyanlända arter som bland annat lärkfalk, busk-skvätta, göktyta, hussvala och halsbandsflugsnappare lades till allteftersom. Även rariteter förekom, såsom 2 rostgumpsvalar 28/4 i 2K dito 30/4 vid Hoburgen. Därutöver röd glada, svart rödsjätt, ringtrast och svartkråka.

Den rödstrupiga sångaren, *Sylvia cantillans* som fångades den 22 maj 2007.
FOTO: TOMMY LINDBERG

Maj

Månaden var genomgående sval med mestadels +5-15°C dagtid. Under åtminstone den första halvan var det mycket kallt nattetid med temperaturer nära nollstreck. Först näst sista dagen finns notering om över +20°C dagtid. Endast sparsam-måttlig nederbörd. Dis-dimma någon enstaka dag. Oftast svaga-måttliga vindar av varierande riktning. Fångst kunde bedrivas samtliga dagar.

Sammanlagt ringmärktes 1199 fåglar av 49 arter. De tre vanligaste var lövsångare 564 (430), årtsångare 99 (94) och törnsångare 93 (67). Andra arter som märktes i högre antal än normalt var björktrast med 10 ex, trädgårdssångare 63 ex och 1 ex. Den sistnämnda har för övrigt inte fångats under våperioden sedan i april 1998 i Skoge. En art som fångades i lägre antal var koltrast med 5 ex. Den bästa

märkdagen inföll den 13/5 med 103 märkta fåglar.

Värt att nämna bland övriga observationer (alla vid Hoburg): 1 ad hona bredstjärtad labb mot söder 6/5, 1 2K-hane rödstrupig sångare ringmärktes 22/5 (ännu inte rapporterad till SOF:s Raritetskommitté), 1 ljusbukig prutgåsmot N 24/5 och 1 ad silltrut av rasen *intermedius* 25/5. Dessutom noterades "subrariteter" såsom vitnäbbad islom, vaktel, röd och brun glada, turturduva, försärla, svart rödstjärt, ringtrast, flodsångare, busksångare, lundsångare, mindre flugsnappare, sommargylling, svartkråka och gulhämpling.

Juni

Inledningen av juni bestod av mest svaga vindar från V eller O-NO och alltfjämt stigande temperaturer. Varmast var det den 8/6 då +25-28°C noterades.

Oftast klart väder, regn förekom endast under en eftermiddag.

Perioden 1-9/6 resulterade i 287 ringmärkta fåglar av 30 arter. Bästa märkdagen var 4/6 med 44 fåglar. Vinnarna var stare 55 (2), trädgårdssångare 53 (3) och törnsångare 43 (21). Stare är en art som oftast fångas mycket slumpmässigt under sommarmånaderna då flockar med utslutande årsungar flyger runt. Fastnar någon fågel i nät lockar den inte sällan in fler storer. Trädgårdssångaren hade detta år en sträcktopp som tydligt gled in i juni och 2/6 fångades 20 av periodens fåglar. Andra arter med fler än genomsnittet var kärresångare (8) och lundsångare (1). Den senare har inte ringmärkts i juni sedan 2002.

I samband med så här pass sena

inflöden av lundsångare (läs juni) har det tidigare hänt att flera fåglar fångats i samma veva, tex. 2 ex 1991 och 1992 4 ex 2002. Fåtaligare än genomsnittet var lövsångare 16 och bofink 1. Näten plockades ner för säsongen på en timma den 9/6 och bemanningen upphörde dagen därpå.

Våren på fågelfronten fick en fin avrundning genom 1 honfårgad stäpphök vid Muskmyr och Sundredalen 7-8/6, 1 härfågel både vid Hoburg och Sundredalen plus 1 rosenstare i Digrans 8/6. Icke desto sämre observerades även godbitar som vaktel, aftonfalk, kaspisk trut, turturduva, korttålaräcka, pungmes, busk- och lundsångare samt sommargylling.

Juli

Art	2007	medel 1999-2006
Göktyta	4	2
Näktergal	16	10
Blånake	3	25
Rödstjärt	92	82
Härmsångare	55	39
Höksångare	17	16
Årtsångare	119	165
Törnsångare	132	114
Trädgårdssångare	112	39
Grönsångare	5	4
Lövsångare	660	758
Svartvit flugsnappare	12	21
Törnskata	18	19
Summa	1245	1294
Totalt (25 april - 8 juni)	1855	1747

Fångstiffror för 12 arter under våren 2007 samt medeltal för perioden 1999-2006.

Näten sattes upp i skivväder den 23/7 och arbetet var utfört på eftermiddagen. Vädret innebar annars svaga-friska vindar från sektorn S-V och växlande molnighet. Regnigt under tre dagar. +12-19°C, dvs. förhållandevis svalt för årstiden.

Som vanligt blev första märkdagen den 25/7 och under perioden ringmärktes totalt 163 fåglar av 20 arter. De talrikaste var lövsångare 53 (139), koltrast 16 (16) och tömsångare 15 (62). Glesare än normalt var det även för ärtsångare med 12 ex och bara göktyta var vanligare än vanligt 2 ex. Förväntade arter som helt uteblev var grönsångare, svartvit flugsnappare och bofink (vilket hände även i augusti och september för den senare). Mesta fångsttag var startdagen med 86 fåglar av 17 arter.

Största sällsyntheten som siktaades var 1 lunnefågel som sträckte mot syd på månadsens sista dag, men även arter som brunglada och dubbelbeckasin förtjänar ett omnämnande.

Augusti

Månaden utmärkte sig genom stora kontraster i vädret. Antingen måttliga-hårda vindar omkring SV eller mestadels svaga från östsektorn. Växlande molnighet och enstaka dagar med nederbörd. Samre sikt i form av soldis eller dimma (tjocka) förekom. Märkningen fick inställas på grund av regn eller hård bläst den 4, 17, och 28/8. Dessvärre även den 26/8, men då beroende på personalbrist.

Månadstotalen landade på 1500 fåglar av 43 arter och bästa dagssumman inföll 23/8 med 294 fåglar av 17 arter. Godaste summorna var för lövsångare 435 (695), trädgårdssångare 245 (421)

och ärtsångare 147 (223) respektive tömsångare 147 (237). Fler än normalt i augusti var kärrsångare 5, svartmes 15, nötväcka 1, skata 1 och pilfink 2. Klar förlorare var stenskvätta med endast 4 fångade exemplar.

Inget mer i fågelväg finns att nämna från en i övrigt rätt medioker månad.

September

Perioden 1-14/9 resulterade i 697 ringmärkta fåglar av 32 arter, med den 7/9 som bästa dag (165 fåglar av 21 arter). Toppskiktet bestod av svartmes 242 (14), kungsfågel 87 (13) och lövsångare 81 (43). Andra arter med en gynnsammare september än normalt var trädpiplärka med 27, svarthätta 54, nötväcka 1, bergfink 2 och grönsiska 7. Kärvare var det för rödhake på 42, ärtsångare 14 och trädgårdssångare 15. Vädret var allt från klart till mullet med en hel del regn. Vindar av varierande riktning som någon enstaka dag var friska-hårda. Temperaturer på +12-18°C. Inställt på grund av regn och bläst 2-3 och 15/9.

Dagrapporterna förtäljer annars om fem obsdagar av pilgrimsfalk och det enda som stack fram hakan var en ung fjälllabb som sågs vid Hoburgen den 12/9. En blygsam avslutning på höstperioden kan tyckas. Den femtonde plockades näten ner för året och vi lämnade Sundre bakom oss.

Återfynd

Under året har åtta av oss märkta fåglar rapporterats återfunna. Av dessa har hela fem kontrollerats vid Ottenby, Öland; en koltrast, två lövsångare och två tömsångare. De flesta kontrollerades året efter märkning. Dock var en av tömsångarna snabbare.

FOTO: TOMMY LINDBERG

Vissa kan bita ifrån! Hanne tömskاتا Lanius collurio.

Art	2007	Medel 1990-2005
Göktyta	8	4
Hussvala	0	2
Trädpiplärka	52	34
Näktergal	19	20
Buskkvätta	7	8
Stenskvätta	10	18
Sävsångare	9	15
Kärrsångare	5	3
Härmsångare	34	28
Höksångare	5	17
Ärtsångare	173	254
Tömsångare	177	233
Trädgårdssångare	260	202
Grönsångare	43	48
Lövsångare	569	996
Grå flugsnappare	61	48
Halsbandsflugsnappare	30	12
Svartvit flugsnappare	123	125
Tömskata	68	44
Rosenfink	2	14
Summa	1655	2126
Totalt 25 jul-15 sep	2360	2822

Fångstisiffror för 20 arter under hösten 2007 samt medeltal för perioden 1999-2006.

Nästa sida: 2007 års totala ringmärkning fördelat på arter, plats och månadsvis fångst.

Art	Hobuigen 2007					Digrens 2007					Övrig märkning	Totalt			
	Apr	Maj	Jun	Juli	Aug	Sep	Summa	Apr	Maj	Jun			Juli	Aug	Sep
Sparvök						3									3
Kornkäppa						1									1
Rödbranta															10
Grönbona															1
Gök						1									24
Gökkylla	2	2	2	2	6	1									2
Större Hackspett						1									2
Sånglärka	1	1				2									4
Ladusvala	3					3									8
Trediplärka	1	2	2	25	27	55									110
Gullbilla	2	2	2			2									4
Sädesårta	2	2	2	1	1	7									16
Gärdsmyg	1	4				6									14
Järnsparv						7									14
Rödhake	178	36	2	6	42	264									548
Näktergal	13	3	2	16	1	35	3	3	4						78
Bilåms	3					5									10
Svartrodsfläjt	2	1				3									6
Rödsjätt	21	66	5	18	25	135	3	3	2						280
Buskvävtta	5			7		12									24
Stenskvätta	1	6	1	4	5	18									36
Koltrast	3	5	1	16	10	35	2	2							78
Björktrast	10	7	5	1	23	48	1	1							48
Taltrast	10	4		2	4	13	1								68
Rödvingestrast						1									2
Gråshoppsångare						5									10
Svåångare	1	9	8			10									20
Källsångare	4	4				22	1								46
Rörsångare						10									20
Härmsångare	37	18	3	31		89	9	1							198
Rödströpig sångare						1									2
Höksångare	10	7	1	3	1	22									44
Årtångare	9	99	11	12	147	14	4	1							594
Tömsångare						313									628
Tröskårsångare	63	53	15	147	15	376	10	3	13						778
Svartmåtta	41	31	16	1	21	164	18	1	17	5	41				410
Lundsångare	1	1				2									4
Gönsångare	1	4			43	48	1		1						100
Grensångare	13	26	3	1		43									86
Lavsångare	82	564	16	53	435	81	27	2	6						2532
Kungsfågel	1	3			11	87	102								204
Grå flugsnappare	6	3			40	21	12								168
Mindre flugsnappare	3	1				4									8
Halsbandsflugsnappare	1	2			29	1	33								68
Svanvit flugsnappare	1	9	2		111	12	135	3	1	2					282
Svanvit x Halsbandsflugsnappare						1									2
Svartmes						15	242	257							514
Blåmes						2									24
Tågboke	1	1			3	2	7								24
Nätkäcka	1	1			13	5	7	2	2	1					78
Tömskåta	14	4			1	62	5	86	2						176
Skata						1									2
Kräka						1									2
Gråsparv	2	55	7			65	1	1	1						145
Pflink						2									6
Bofink	1	12	1			14									30
Bergfink						2									4
Grönfink	5	7	3	11	6	2	1								66
Grönsiska						7									14
Hämpling	8	16	8	6	5	43	1								88
Gråsiska	2	2				4									8
Rosenfink	2	6	5	1	1	13	3								32
Stensköck	2	1				3									10
Gulspurv	3	5	1	8	16	2	35	1							72
Summa	392	1199	287	163	1500	697	4238	4	115	4	23	35	5	146	8666
Aldat arter	25	48	31	20	43	32	61	2	26	3	10	10	1	31	6

Den märktes av oss 31 maj, 2007 och kontrollerades 2 juni, alltså bara tre dagar senare. Snabb var också den rödhake som märktes den 2 maj 2006, och som kontrollerades 5 maj, 2006 av ringmärkare vid Koszalin, Polen. En sträcka på nästan 30 mil åt SSV! Kontrollerad av ringmärkare blev även den unga törnsångare, märkt av oss 7.8 2007 som återfångades igen 27 dagar senare den 3.9. Detta var i Ljubljana, Slovenien 1231 km åt SSV. Till sist en av jägare nedlagd taltrast i Portugal den 27.2 2008, märkt som årsunge 10.8 2006.

Främmande kontroller
Under året fångades 17 fåglar med främmande ringar. Som vanligt dominerade de ett par milnorrutmärkta halsbandsflugsnappare 2007 med hela 9 ex. Den mest avlägsna av dessa var en gammal hona som var märkt i

Hall socken på norra Gotland, 115 km norrut. Vår tredje främmande kontroll av tomfalk gjordes den 13 maj, då en ung hane fastnade i våra nät. Fågeln var märkt som boungé i juni 2006 vid Falköping i Västergötland. Totalt har vi ringmärkt 14 tomfalkar sedan 1976 så andelen redan ringmärkta av våra fångade uppgår till 17%. Dessutom kontrollerades en nötväcka den 6.9, vilket är vår första främmande kontroll av arten någonsin. Fågeln var märkt samma år den 26.5 vid Stora Sindarve i Hamra. Från samma område kontrollerades även två starar, en svartmes och en blåmes. Två fåglar med utländska ringar fångades, en lövsångare med italiensk sådan och en rörsångare med belgisk. Inte på någon av dessa har det ännu inkommit några märkdata.

Egna kontroller
Totalt kontrollerades under året 282

Art	2003	2004	2005	2006	Summa
Sädesårta				1	1
Gärdsmyg			2		2
Näktergal				2	2
Stenskvätta			1	1	2
Koltrast			2		2
Björktrast			1	1	2
Härmsångare				1	1
Höksångare			1		1
Årtsångare		1	1	1	3
Tömsångare		2	5	7	12
Lövsångare		4	8		12
Blåmes			1		2
Bofink			4		4
Grönfink			1		1
Hämpling			1		1
Gulspurv	2	1	1	3	6
Summa	2	2	11	32	47

Egna kontroller.

fåglar märkta av oss, av dessa hade 47 fåglar mer än 6 månader mellan märknings- och kontrolltillfället. Äldst av dessa var en gulsparvshona som märktes den 10 maj 2003 som knappt ettåring. Vid kontrolltillfället 1 maj, 2007 var fågeln nästan 5 år gammal. Dock var det ganska tunt med riktigt gamla fåglar 2007, se tabell.

Övrigt

Under året fortsatte den inventering av stenskvätta som påbörjades år 2002. Inventeringsrundan är knuten till ringmärkningsområdet vid Hoburgen och genomfördes en gång i veckan under vårsäsongen. Resultatet har ännu inte sammanställts men kommer att publiceras så småningom.

Publik verksamhet

Fågelstationen besöks årligen av ett stort antal personer. Antalet har tenderat att öka i och med att vi numera syns mer publikt genom vår utställning om ringmärkning i Naturum, Vamlingbo. Även hemsidan besöks av ett stort antal personer.

Slutord

Ringmärkningsverksamheten nu pågått

i 32 år. Totalt har nu 185 601 fåglar av 151 arter (154 taxon) försetts med ring i Sundre under dessa år. 2007 deltog 45 personer aktivt i verksamheten. Flera av dessa deltog både vår och höst. Föreningens intäkter bygger huvudsakligen på medlemsavgifter och bidrag.

Ett tack riktas till familjen Axelsson som ställt sitt hus i Digrans till vårt förfogande. Även tack till Sune Jacobsson och Einar Johansson som har hjälpt oss med mycket praktiskt. Kege's Grosshandel AB och Hoas Hantverk HB tackas för sponsring under året och Göran Forsberg tackas för sitt fortsatta arbete med Sundregruppens hemsida.

Ett stort tack till djurens vänner för ett ekonomiskt bidrag, vilket gjorde det möjligt så att personalen inte behövde betala för att arbeta i verksamheten under året.

Sundregruppen
623 30 Burgsvik
sundregruppen@tele2.se
www.sundrefagelstation.se

Nötväcka *Sitta europaea*, den 25 maj.

FOTO: TOMMY LINDBERG

Sundregruppens verksamhet 2008

Meddelande 71 från Sundregruppen

Björn Lilja & Ola Wizén

Foto: Sundregruppen

Nedan följer en sammanfattning, månad för månad, kring väder, ringmärkning och övriga observationer.

Siffrorna inom parentes nedan anger medeltalet för respektive månad under standardperioden våarna 1999 – 2007 och för höstarna 1990 – 2007.

April

Vädret var mestadels klart med svaga till måttliga vindar och svalt. Det stabila vädret medförde att ringmärkningsen inte behövdes ställas in någon dag under perioden. Folk var på plats den 20/4 och de följande två dagarna sattes de 18 näten upp vid Hoburgen. Även de tre näten vid boendet i Digrans sattes då upp. Första ringmärkta fågeln för året blev en svarthätta i Digrans 23/4.

Under standardperioden 25 – 30 april ringmärktes 410 fåglar av 27 arter vid Hoburgen. De två vanligaste var som

brukligt rödhake med 128 ex (129) och lövsångare med 106 ex (57), dock intogs tredjedelen otippat av kungsfågeln med 80 ex (13). Det torde vara ett tag sedan kungsfågeln förekom så pass allmänt i april, åtminstone har det inte hänt under den senaste femårsperioden. En bidragande orsak till detta var säkerligen de goda fångstbetingelserna som rådde. Övriga arter förekom i stort sett i normal omfattning. Den antalsmässigt bästa märkdagen inföll startdagen den 25/4, vilket därmed innebar en rivstart på våren. Enda ex-traordinära inslaget i märkningen var två svarta rödstjärtar, men arten fångas ändå lite då och då i april.

Bland mer anmärkningsvärda fålt-observationer förekom varfågel (sällsynt sträckgäst så sent i april), svart rödstjärt, ringtrast samt både röd och brun glada. Den sistnämnda sträckte sedermera ut mot SV.

VERKSAMHETSÅRET 2008 kommer att gå till historien som det bästa i Sundre fågelstations verksamhet.

Detta med avseende på våra nuvarande standardperioder 25 april – 8 juni och 25 juli – 15 september. Vårens summa slutade på 3448 fåglar, vilket är den bästa våren sedan ringmärkningsverksamheten startade 1976. Även höstens fångst var god och hamnade på 3760. Totalt ringmärktes 7208 fåglar av 66 arter under året (tabell 3).

Även detta år användes tre nät i trädgården vid vårt boende i Digrans. Nä-

ten sattes upp i utbildningssyfte samt för möjlighet av fångst av häckande fåglar. Ringmärkningen bedrevs då periodal på plats fann intresse för detta. Inte sällan kunde fångst bedrivas där under dagar när märkningen vid Hoburgen var inställd på grund av hård blåst. Totalt ringmärktes 147 fåglar av 33 arter.

Den övriga ringmärkningen under året utgjordes av två kråkungar och 15 starungar, märkta i bo respektive holk i socknen.

Lundsångare *Phylloscopus trochiloides* den 8 juni.

Foto: Per Smittreberg

Rödstrupig sångare *Sylvia cantillans* den 21 maj 2008.

Maj

Förutsättningarna vädermässigt innesbar ett drömscenario för att ringmärka fåglar. Närmast högrtrycksbetonat väder rådde, med svaga till måttliga vindar, ofta från östsektorn. Temperaturen var nog normal eller något varmare vissa dagar. Dessutom ovanligt liten nederbörd, endast en notering i dagsrapporterna nämner regn.

Ringmärkningsverksamheten kunde bedrivas under samtliga av månadens dagar och den 15/5 var den antalsmässigt bästa med 249 ringmärkta fåglar. Totalt märktes 2669 fåglar av 52 arter och de tre talrikaste var som vanligt lövsångare 1413 (663), årtsångare

307 (135) och tömsångare 202 (91). Arter som var anmärkningsvärt fler än normalt var göktyta 6, rödstjärt 118, härmsångare 76, kungsfågel 10, grå flugsnappare 50 och törnskata 23. Övriga arter låg inom den normala variationen. Udda inslag i fångsten var rödstrupig sångare 1, svart rödstjärt 3, busksångare 1, lundsångare 1 och hybrid halsbandsflugsnappare x svartvit flugsnappare 1.

Inom kategorin rarare arter bland övriga observationer rymdes röd glada, aftonfalk, vaktel, skräntärna (fåtalig i socknen), kattuggla (dito), tornuggla, härfågel, turturduva, svartkråka, fors-

Art	2008	medel 1999-2007
Göktyta	7	2
Näktergal	18	11
Blåhake	40	22
Rödstjärt	130	83
Härmsångare	97	41
Höksångare	24	16
Årtsångare	353	160
Tömsångare	236	116
Trädgårdssångare	81	47
Grönsångare	9	4
Lövsångare	1602	747
Svartvit flugsnappare	45	20
Törnskata	30	19
Summa	2672	1288
Totalt (25 april - 8 juni)	3448	1759

Tabell 1. Fångststiffror för 12 arter under våren 2008 samt medeltal för perioden 1999-2007.

ärla, rostgumpssvala, ringtrast, svart rödstjärt, flodsångare, sommargylling, gulhämpling och ortolansparv. Den senare har blivit fåtalig på senare år.

Juni

Klart väder med oftast svaga vindar från varierande riktning. Ringmärkningsverksamheten kunde bedrivas samtliga dagar under perioden.

Under standardperioden 1 – 8 juni ringmärktes 369 fåglar av 33 arter och bästa märkdagen var den 4/6 med 75 fåglar. Allmänt var som väntat lövsångare 83 (29), årtsångare 37 (20) och tömsångare 34 (25). Andra arter som var klart vanligare än normalt var koltrast 5 (2), rörsångare 14 (2), höksång-

are 16 (7), svarthätta 19, grå flugsnappare 7, halsbandsflugsnappare 3, svartvit flugsnappare 5, stare 17, bofink 10, grönfink 9 och grönsiska 1.

Klart färre än normalt märktes av kärtsångare 2 (4).

Av ovanlig fångst förekom busksångare 4 och lundsångare 2. Bland övriga observationer kan svartnäbbad islom, röd glada, sommargylling, svart rödstjärt och lundsångare nämnas.

Juli

Mestadels klart väder och svag vind. Ingen nederbörd noterad. Detta medgav fångst under alla dagar under perioden. De första i personalen var på plats vid Hoburgen under eftermidda-

Art	2008	Medel 1990-2005
Gökryta	5	5
Hussvala	0	2
Trädpiplärka	56	35
Näktergal	14	20
Buskskvätta	5	8
Stenskvätta	8	17
Sävsångare	27	15
Kärrsångare	6	3
Hämsångare	24	29
Höksångare	7	16
Ärtsångare	366	249
Tömsångare	218	230
Trädgårdssångare	261	205
Grönsångare	49	48
Lövsångare	706	973
Grå flugsnappare	98	49
Halsbandsflugsnappare	11	13
Svartvit flugsnappare	223	125
Tömskata	54	46
Rosenfink	2	13
Summa	2142	2100
Totalt (25 juli - 15 sept)	3759	2822

Tabell 2. Fångstisiffror för 20 arter under hösten 2008 samt medeltal för perioden 1990-2005.

gen den 23/7, varvid nätgatorna snygades till med Sundregruppens och GOF:s nyinköpta röjsåg. Dagen därpå sattes 16 av de 18 näten upp och samtidigt ringmärktes höstens första fågel, en hämsångare. De återstående två näten var på plats först den 26/7 efter att några kasserade nät hade lagats.

Totalt ringmärktes 455 fåglar av 29 arter under standardperioden 25-31/7. Största märkdagen blev den 28/7 med 78 fåglar. De tre vanligaste arterna var väntade men deras inbördes ordning blev oväntad: ärtsångare 129 (38), löv-

sångare 116 (173), tömsångare 44 (50). Andra arter som var flertaligare än normalt var större hackspett 9, koltrast 21, gräshoppssångare 1, kärrsångare 2, rörsångare 2, grönsångare 22 och grå flugsnappare 3. Färre än normalt var björktrast 0 (4), höksångare 0 (5) och rosenfink 0 (7). Enda bonusen i fångsten blev en stappsångare fångad den 28/7. Bland de rarer fåltobservationsnema hörde smådopping, röd glada, skräntärna, spillkräka (oregelbunden i Sundre).

FOTO: PER SMITTEBERG

Höksångare *Sylvia nisoria* den 7 juni 2008. Ungefär en halvering i fångst under 2008 jämfört med medeltal för senaste decenniet.

Augusti

I huvudsak bjöd månaden på ostadigt väder med en hel del regn och blåst. Detta innebar att ringmärkningen fick ställas in den 8, 10, 14, 17-18 och 28/8.

Månadstotalen blev 1317 fåglar av 41 arter, vilket är ett lite magrare resultat än normalt. Bästa dagssumma blev 262 fåglar den 24/8. Topptrion bestod av lövsångare 328 (612), ärtsångare 195 (174) och trädgårdssångare 162 (148). Andra arter med högre antal än normalt var rödhake 8, blåhake 1, hämpling 8 och gulsparv 29. Färre än normalt var det av gökryta 3, näktergal 10 (17), taltrast 1 (8), rörsångare 0 (5), härmsångare 13 (23), grönsångare 23 (40) och halsbandsflugsnappare 8 (11).

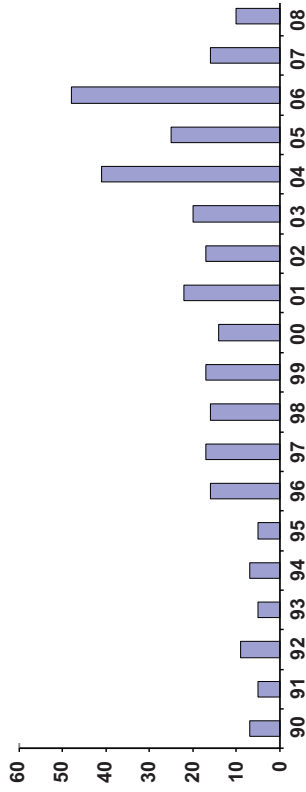
Enda glädjebeskedet i fångsten var mindre hackspett 1.

Övriga observationer toppades av svart stork, vaktel, rödspov (sällsynt i socknen), fjällpipare, kaspisk trut, medelhavstrut, skräntärna, biätare (3 ex), forsärta, citronärta, videsparv och ortolansparv.

September

Ganska blandat väder, en del regn och blåst varvades med lugna dagar med uppehåll. Trots detta kunde ringmärkningen genomföras under samtliga av periodens dagar.

Under perioden 1-15/9 märktes 1988 fåglar av 36 arter, vilket är ungefär tusen fåglar fler än normalt. Mesta fångstdag blev den näst sista dagen och

Figur 1. Fångst av näktergal under hösten under perioden 1990 - 2008.

den resulterade i 443 nymärkningar.

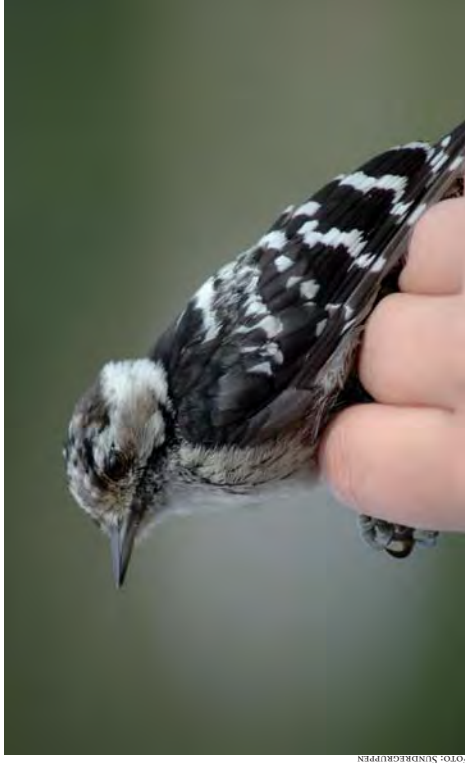
Den förhållandevis fattiga augusti kompenseras därigenom av en duk-tig upphämtning under september.

De tre vanligaste arterna var rödhake 761 (141), kungsfågel 306 (100) och lövsångare 262 (214). Andra som hade större framgång var större hackspett 4, gårdsmyg 13, järmsparv 16, rödstjärt 136 (55), taltrast 65 (15), sävsångare 19 (7), trädgårdssångare 92 (55), grön-sångare 4, grå flugsnappare 57 och bon-fink 6. Tydligt färre blev det av blåhake 0, stenskvätta 1 och rörsångare 0. Enda bonus blev taigasångare 1.

Det blev ett markant uppsving av tättingar vid Hoburgen från mitten av den sista veckan och under de fyra sista dagarna ringmärktes hela 1474 fåglar. Detta förde med sig att det blev akut brist på ringar av storlek 1 (till bla. rödhake, lövsångare, rödstjärt). Som tur var kunde det avhjälpas genom att vi fick låna tusen ringar av Johan Traff. Bland övriga obsar kan havssula, spillkråka, fältpiplärka och ortolansparv nämnas.

Aterfynd

Sju rapporter om återfynd har inkommit under året från ringmärkningscen-tralen vid Naturhistoriska riksmuseet i Stockholm. Fyra av dessa gällde fåglar som påträffats samma år som de ring-märktes, dvs. 2008. Minst långlivad blev den hona svartvit flugsnappare som flog mot glasruta och dog den 14 juli på Åkervägen i Slite på Gotland (brevdatum). Den andra var en 2K+ hona rödstjärt, märkt den 30 maj. Hon hittades död 10 oktober vid Cadiz, Tre-bujena i Spanien, 2863 km från Sund-re. Tredje och fjärde fågeln var båda rödhakar: den med kortast förfluten tid var den som fångades vid Falsterbo, Skåne, efter nio dagar. Den märktes vid Hoburgen 12 september och kontrol-lerades vid Falsterbo den 21 septem-ber. Den andra rödhaken ringmärktes dagen efter den förra, den 13 sep-tember, och återfanns död (okänt hur länge) vid Saintry-Sur-Seine, Chemin Du Gigot, Paris, Frankrike, den 12 ok-tober. Således 29 dagar i förfluten tid och avståndet till fyndplatsen är 1395

Mindre backspett *Dendrocopos minor*.

km. Slutligen ett resultat av den ovan-ligt goda kungsfågelökostmen detta år, och det gällde en etårig hona som ringmärktes på Hoburgen den 26 april. Hon kontrollerades efter sju dagar vid Lågskär, Åland. Dit är det 34 mil i nordostlig riktning.

För de sex sista återfynden hann längre tid gå mellan märkningstillfäl-let och återfinnandet. En trädgårds-sångare som märktes på Hoburgen 2 september 2003 kontrollerades den 19 maj 2006 i Italien på fågelstationen på Ventotene, en ö väster om Neapel. För-fluten tid var då två år och 260 dagar (se även frammande kontroller nedan, som vi ringmärkte den 29 augusti 2003 blev kontrollerad efter 237 dagar den 22 april 2004 på en annan fågelstation i Italien, nämligen Ponza - välbekant för Sundregruppen sedan tidigare. Av-ståndet mellan Ponza och Hoburgen är 1817 km. Nästa lövsångare märktes 12

maj 2005 och kontrollerades även den i Italien, den 30 april 2008 på ön Isola Di Gorgona i Liguriska havet mellan Sardinien och det Italienska fastlandet. Förfluten tid blev två år och 354 dagar, och avståndet därifrån och till Sundre är 1608 km. En trädgårdssångare ring-märkt 15 augusti 2006 kontrollerades även den på italienska fågelstationen på Ventotene, fast den 14 maj 2008. För-fluten tid var ett år och 273 dagar. En årsunge svartvit flugsnappare av okänt kön som märktes den 20 augusti 2006 återfanns nyligen död 24 maj 2008 i Salo, Kuusjoki, utanför Björneborg i Finland. Dit är det 496 km i nordostlig riktning. Det återfynd som var av i sär-klass äldsta datum var den rosenfink som ringmärktes på Hoburgen den 27 maj 1999 som hona, ifjolåring eller äld-re. Den kontrollerades av ringmärkare vid Kvinesdal, Øye, Vest-Agder i Norge 18 juni 2001, 287 km i västmordvästlig riktning.

Art	2003	2004	2005	2006	2007	Summa
Näktergal			1			1
Stenskvätta				1	1	2
Koltrast				2	4	6
Härmsångare				1	1	2
Höksångare			1	1	2	4
Ärtsångare			1	2	5	8
Törnsångare			1			1
Svarthätta		1		6	4	11
Lövsångare			1		2	3
Blämes					2	2
Talgoxe					1	1
Stare			1	2	1	3
Bofink					1	1
Grönfink				1	2	3
Hämpling		1		1	8	10
Gulspår						
Summa	2	0	5	18	34	59

Tabell 4. Egna kontroller.

Främmande kontroller

Under året fångade vi 13 fåglar med främmande ringar och som det har inkommit rapporter på. Åtta av dessa var fåglar födda på Gotland och som ringmärktes 2006-2008 som boungar i holkar, sex halsbandsflugsnappare, en svartvit flugsnappare och två talgoxar. Till detta ytterligare en fågel som märktes på Gotland, men som inte märktes i holk: en 2K+ härmsångare, dvs. fiolåring eller äldre. Den fångades 8 juli 2008 vid Kapungs i Ardre och kontrollerades av oss den 2 augusti, alltså efter 25 dagar.

Åtminstone fem av kontrollerma gällde fåglar som ringmärktes på fågelstationer. Den äldsta var en hona lövsångare som märktes på Otrenby, Öland, 14 maj 2004 och som kontrollerades av oss på Hoburgen den 5 maj. Således var hon då snart fem år gammal eller äldre. Minst två år gammal var den härmsångare som kontrollerades av oss den 24 maj. Den hade fått sin ring på Svenska Högar nästan ett år tidigare, den 28 maj 2007, som ettåring eller äldre. Man kan ju undra om den sedan blev fångad

på Svenska Högarerna även detta år, i så fall hade den fyra dagar på sig för att "hålla tidtabellen". Men detta är något som framtida rapportering får utvisa.

En lövsångare från skånska Bingsmarcken, som märktes där som årsunge den 7 september 2007, kontrollerade vi tidigast på året, den 27 april. Dagen därpå kontrollerade vi en gransångare som var märkt på Signilskär, Åland den 3 oktober 2007. Fågeln märktes sålunda på Åland under höstflyttningen och kontrollerades på Hoburgen under "återses" norrut kommande vår. Den två sista i högen är rapporter om lövsångare som varit snabba i sin flyttning: först en som ringmärktes den 10 maj 2006 på Ventotene, Italien, och kontrollerades på Hoburgen efter blott 17 dagar. På den tiden hade fågeln avverkat en sträcka på 1825 km i 9° nordlig kurs. Den sista var en hanne som märktes timme 09 den 24 maj 2008 på den Litauska fågelstationen Ventes Ragas, och kontrollerades timme 04 dagen därpå vid Hoburgen. Fågeln hade då avverkat en sträcka på 258 km i nordvästlig riktning på 19 timmar.

En av fem fångade busksångare, *Acrocephalus dumetorum*.

FOTO: TORD JERSSON

Två gräshoppsångare *Locustella naevia*.

FOTO: SINDREGUPPEN

Mindre flugsnappare *Ficedula parva*, i Tord Lantz band, den 19 maj.

FOTO: SINDREGUPPEN

Utöver dessa har vi kontrollerat fyra fåglar med främmande ringar under året, men för dem inväntar vi ännu på närmare fynddata.

Avslutningsvis har vi fått veta mer om den rörsångare som vi skrev om förra gången. Den var märkt som årsunge den 9 augusti 2006 vid Rijkevorsel i Antwerpen, Belgien. Fågeln kontrollerades på Hoburgen den 6 juni 2007, det vill säga ungefär tio månader senare.

Egna kontroller

Totalt kontrollerades 370 av oss ringmärkta fåglar. Vissa kontrollerades bara någon dag efter märktillfället. Av dessa 370 var det 46 fåglar som tiden mellan märktillfället och kontrolltillfället var längre än 6 månader (tabell 4).

Äldst av dessa var en gulsparv märkt 10 maj 2003 som en 2K hona. Den kontrollerades två gånger i augusti 2008, och var alltså 6 år gammal vid kontrolltillfällena. Näst äldst var den lövsångarhona som märktes som årsunge 31 juli 2003. Hon kontrollerades 30 maj, 27 juli och 7 augusti 2008.

Övrigt

Under året fortsatte den inventering av stenskvätta som påbörjades år 2002. Inventeringsrundan är knuten till ringmärkningsområdet vid Hoburgen och genomfördes en gång i veckan under vårsäsongen. Resultatet har ännu inte sammanställts men kommer att publiceras så småningom.

Publik verksamhet

Fågelstationen besöks årligen av ett stort antal personer. Vår till synes permanenta utställning på Naturum i Vamlingbo har gjort att fler besöker oss. Även hemsidan besöks av ett stort antal personer.

Stutord

Ett tack riktas till alla som deltagit och bistått i verksamheten, alla som kämpat med tidiga morgnar, stela fingrar, lossat fåglar ur näten samt ringmärkt dessa.

Om du inte låter dig skrämmas av detta, eller har funderat på att jobba på en fågelstation, tveka inte att kontakta oss på nedanstående e-postadress!

Tack

Ett tack riktas till familjen Axelsson som ställt sitt hus i Digrans till vårt förfogande. Även tack till Sune Jacobsson och Einar Johansson som har hjälpt oss med mycket praktiskt. Keges Grosshandel AB och Hoas Hantverk HB tackas för sponsring av mat under året. Ett stort tack till djurens vänner för ett ekonomiskt bidrag, vilket gjorde det möjligt så att personalen inte behövde betala för att arbeta i verksamheten under året.

Sundregruppen

623 30 Burgsvik

E-post: sundregruppen@tele2.se

Hemsida: www.sundrefagelstation.se

FOTO: SUNDRGRUPPEN

Blåhake *Luscinia svecica* på våren.

FOTO: SUNDRGRUPPEN

Svart rödstjärt *Phoenicurus ochruros* på våren.

Sundregruppens verksamhet 2009

Meddelande 72 från Sundregruppen

Leo Larsson & Åsa Steinholtz

Inledning

År 2009 ringmärktes sammanlagt 4174 fåglar inom ramen för Sundregruppens standardiserade verksamhet under perioderna 25 april—8 juni samt 25 juli—15 september. Denna siffra ligger klart under motsvarande antal för rekordåret 2008 men även något under det genomsnittliga märkantalet.

Stationen vid Hoburgsklippan var bemannad under 102 dagar (inklusive fyra höstdagar efter standardsäsong). Sedan 1999 på våren och 1990 på hösten sätter Sundregruppen upp sina 18 nät på samma positioner i området nedanför Hoburgsklippan. Varje dag under verksamhetsperioderna dras näten upp i gryningen och ringmärkningen pågår minst fram till 10:00 på förmiddagen, med undantag av dagar med regn eller hård vind. Utöver denna standardiserade ringmärkning förekommer även märkning i trädgården tillhörande huset där de verksamma bor under sin vistelse på fågelstationen, främst i utbildningssyfte samt för att hålla koll på de i närheten häckande fåglarna. Dessutom ringmärker gruppen vid lämpliga tillfällen boungar i holk.

Den standardiserade ringmärkningen genomförs genom att fångstnäten vittjas c:a 2 gånger per timme, varvid fåglarna förs till den bod som för syftet finns uppställd intill nätområdet. I boden avgörs, förutom fågelns art, även dess kön i de fall detta låter sig göras samt så noggrant som möjligt fågelns åldersklass. De biometriska data som antecknas är vingens längd från knogen till spetsen, fågelns totala vikt, fettklass och (för ungfåglar under höstsäsongen) grad av kroppsfjädruggning. För gamla fåglar på hösten, som ännu inte slutfört sin ruggning av ving- och stjärt pennor, ifylls även ett s k ruggningskort som anger pennornas ruggningsförlopp. Utöver detta standardförfarande har föreningen under säsongen även bistått externa forskningsprojekt, dels genom att mäta vingpetsigheten hos törnsångare, dels genom att under vårsäsongen insamla undre stjärtäckare från lövsångare (två fjädrar per individ). Projektet syftar till att utreda samband mellan flyttvägar och val av övervintringsområden för olika populationer av dessa arter.

De fågelobservationer som nedan redovisas har ej i alla förekommande fall granskats av Rrk/Rk.

I den säsongsvisa sammanfattningen nedan förekommer siffror inom parentes. Om ej annat anges, representerar dessa siffror medeltalen för vårarna 1999-2008 och höstarna 1990-2008.

*Sundre fågelstations första ringmärkta vattenrall *Rallus aquaticus*.*

FOTO: SUNDREGRUPPEN

Våren

25-30 April

Vårsångens första dagar bjöd på mestadels klart väder och svaga till måttliga vindar från sydsektorn. Märkningen uteblev på grund av ogynnsamt väder endast månadens sista dag, då vinden friskade i från NO. Redan första dagen uppnåddes månadens högsta dagssumma på 92 fåglar, varav 56 rödhakar. I vanlig ordning var det rödhakarna som inledningsvis dominerade fångsten innan lövsångarna börjat anlända på allvar. Av månadens totalt 209 ringmärkta individer av 21 arter kan nämnas 13 gärdsmygar, vilket tål att jämföras med 8 år 2008 och 3 i genomsnitt för de senaste 5 åren.

I fält observerades en gulhämpling 25 april.

1-31 Maj

Två dagar under månadens senare halva fick märkningen ställas in med anledning av ogynnsamma väderomständigheter. Vindarna blåste huvudsakligen från västsektorn och även en del nordanvindar förekom. Varierande väderlek i övrigt, men de ur vårflyttningssynpunkt eftertraktade sydvindarna uteblev. Den i särklass högsta dagssumman noterades 16 maj med 222 fåglar, följt av 84 fåglar 8 och 29 maj. Sammanlagt ringmärktes under månaden 1235 individer av 48 arter. Bland dessa hamnade lövsångare i topp med 561 följt av ärtsångare med 170. På tredjeplats återfanns törnsångare med 101 fåglar, som bland de föregående 5 åren faktiskt bara överträffas av år 2008 då 202 törnsångare ringmärktes under månaden. Två för stationen nya märkararter blev sammetshatta 12 maj och vattenrall 24 maj.

Art	2009	medel 1999-2008
Göktyta	3	3
Näktergal	17	11
Blåhake	29	24
Rödstjärt	48	88
Härmsångare	53	47
Höksångare	10	17
Ärtsångare	225	179
Törnsångare	151	128
Trädgårdssångare	41	50
Grönsångare	5	4
Lövsångare	627	833
Svartvit flugsnappare	15	22
Törnskata	18	20
<i>Summa</i>	<i>1242</i>	<i>1427</i>
Totalt (25 april - 8 juni)	1673	1928

Tabell 1. Fångstsiffror för 13 arter under våren 2009 samt medeltal för perioden 1999-2008

Bland månadens fältobservationer nämns här en 2K hona stäpphök, en hane ortolansparv, en hane gulhämpling som sjöng ett par strofer intill ringmärkarboden, en sjungande trastsångare, en rostgumpsvala, en rödstrupig piplärka, en turturduva, en busksångare och som mest 4 sommargyllingar. Dessutom sågs en 2K hane aftonfalk vid Muskmyr 25—27.

1-8 Juni

Vårsången avrundades med friska vindar från N-NV. Även en del regn som betydde inställd märkning två av dagarna. Månadens fångst uppgick till totalt 229, med som mest 68 under en dag då bl a 24 starar fastnade i näten. Tillsammans med föregående dags 2 starar hamnar arten på en tredjeplats i listan över antal ringmärkta fåglar under juni, efter törnsångare 50 och ärtsångare 49.

En flodsångare observerades i Digrans och på vadarfronten kan nämnas en 70-flock myrspovar på sträck.

Under 2009 års vårsång märktes 1673 (1928) fåglar av 50 arter vid Hoburgsklippan. Detta är tredje lägsta totalsiffran för 11 vårar. Endast 48 (88) rödstjärtar ingår bland märkningarna, ett tangerat bottenrekord. Anmärkningsvärt är att 225 (179) ärtsångare ringmärktes under våren samt 151 (128) törnsångare, medan trädgårdssångare bara kom upp i 41 (50).

Hösten

25-31 Juli

Högtryck och sommarväder, sydvästvindar i den mån det alls blåste. 214 ringmärkta fåglar av 24 arter och lövsångare i topp med 83. Hela 16 höksångare (varav 10 årsungar) försågs med ring denna månadens enda verksamhetsvecka, liksom en mindre hackspett. Högsta dagssumman blev 63 då en tjugohövudad starflock kom på besök.

Ganska gott om vadare i fält, bl a några större flockar kärrensnäppa samt flertalet sandlöpare, kustsnäppor och spovsnäppor.

1-31 Augusti

Första veckan var det fortsatt sommarvärme, klart och i stort sett vindstill, följt av tilltagande sydostvindar som mot mitten av månaden vred om till V-NV för att stundtals friska i ordentligt från i huvudsak V-SV. Mest växlande grad av molntäcke under månadens andra hälft. Två märkdagar uteblev p g a hård vind resp regn. Under augusti märktes 997 fåglar av 42 arter. Av dessa var 298 lövsångare, 198 ärtsångare och 123 törnsångare. Blygsamma 29 trädgårdssångare och 29 svartvit flugsnappare kommer inte i närheten av genomsnittet för antalet märkta individer. Däremot fanns uppstickare som halsbandsflugsnappare med 32 och större hackspett med 19. En mindre korsnäbb gästade nätområdet och fick utgöra en märkning av det något ovanligare slaget och ytterligare 9 höksångare kunde läggas till protokollet denna augustimånad.

Svartvit flugsnappare Ficedula hypoleuca

FOTO: SUNDREGRUPPEN

Fältobservationer för augusti blev bl a 7 bändelkorsnäbbar, en gammal hona forsärla, en adult bredstjärtad labb, en adult brun glada, en fjällpipare, en ortolansparv, en dubbelbeckasin, en skräntärna och en spillkråka.

1-15(19) September

Västliga vindar under månadens första tio dagar, därefter NO. Märkningen fick ställas in en dag med anledning av halv storm från väst. 1290 fåglar av 36 arter ringmärktes dessa sista veckor under standardperioden. Nordostvindarna tycks ha medfört ett uppdämt behov av sydsträck drog igång bland tättingarna, dagssumman uppgick 11 september till 390, bland dessa exempelvis 228 rödhakar, 19 taltrastar. Även stationens första trädgårdsträdskrypare ringmärktes denna dag. Dagen innan märktes 66 fåglar, vilket var månadens ditills största märkantall. Sammanlagt blev 640 rödhakar, 120 lövsångare och 80 kungsfåglar ringmärkta under månaden. Liksom under verksamhetsårets första månad utmärkte sig gärdsmysen, nu med 18 ringförsedda individer. Bland de ovanligare inslagen i nätfångsten var 3 nötskrikor under den standardiserade säsongens sista dag, samt ytterligare 5 under extradagarna. De extra märkdagarna i mitten av september gav ringar till 180 fåglar.

I fält beskådades två sträckande gråhakedoppingar, 5 fjällpipare, en nattskärna och en smådopping. Dessutom, under en enda dag (10 september), fick några av gruppens medlemmar avnjuta såväl 4 ägretthägrar, en adult brun glada, 2 unga röda glador och en ung stäpphök som aftonfalk, stenfalk, 6 lärkfalkar, pilgrimsfalk och en lappsparv.

En av de 21 individer av arten större hackspett Dendrocopus major som ringmärktes 2009.

FOTO: SUNDREGRUPPEN

Vy från Skoge där vi förhoppningsvis kommer att husera och tillbringa kvällarna från säsongen 2010 och framåt.

FOTO: SUNDREGRUPPEN

Höstsäsongen 2009 gav 2501 (2822) ringmärkta individer av 53 arter och i topp hittar man lövsångare, dock inte fler än 501 (959) fåglar, ett bottenrekord sedan märkningen förlades till Hoburgen 1990. Glädjande nog skedde ett litet uppsving av höksångare med 27 (16), den näst högsta noterade höstsiffran för arten. Årtsångare 274 (255) och törnsångare 177 (229) står sig ganska väl jämfört med tidigare år, medan antalet märkta trädgårdssångare blev låga 78 (208). Hos Ficedula-snapparna ses ett omvänt förhållande gentemot det normala, där 32 (13) halsbandsflugsnappare och 41 (130) svartvit flugsnappare märktes. De klena märksiffrorna för törnskata, 18 (46), och sävsångare, 4 (15), kanske kan tyda på en svår fortplantningsperiod för de lite senare häckarna, då det under försommaren förekom en hel del nederbörd och låga temperaturer i delar av Norden. Under augusti och september märktes 21 större hackspettar, varav 11 under en och samma dag.

Art	2009	medel 1990-2008
Göktyta	4	5
Hussvala	0	2
Trädpiplärka	37	36
Näktergal	15	20
Buskskvätta	7	8
Stenskvätta	10	17
Sävsångare	4	15
Kärrsångare	0	3
Härmsångare	27	28
Höksångare	27	16
Ärtsångare	274	255
Törnsångare	177	229
Trädgårdssångare	78	208
Grönsångare	37	48
Lövsångare	501	959
Grå flugsnappare	54	51
Halsbandsflugsnappare	32	13
Svartvit flugsnappare	41	130
Törnskata	18	46
Rosenfink	5	13
Summa	1348	2102
Totalt 25 jul-15 sep	2501	2822

Tabell 2. Fångstiffror för 20 arter under hösten 2009 samt medeltal för perioden 1990-2008.

Övrig märkning

Vid huset i Digrans ringmärktes under hela året 232 fåglar av 28 arter. Dessutom märktes 16 starar som boungar i holk. Sundregruppen har även under våren utfört färgmärkning av revirhävande lövsångarhanar i Skoge inom ramen för ett externt forskningsprojekt. Då fåglarna försetts med ringar av olika färgkombinationer är det möjligt att känna igen individer utan att dessa fångas in. I samband härmed passade gruppen även på att genomföra individmärkning med metallring, vilket resulterade i 15 lövsångare samt en ärtsångare.

Främmande kontroller och återfynd

Under året har det inkommit uppgifter om fåglar ringmärkta på andra platser och som kontrollerats av Sundregruppen. En härmsångare kontrollerad 2 augusti 2008 vid Hoburgen var ringmärkt 25 dagar tidigare i Ljugarn på Gotland. En hona svartvit flugsnappare som Sundregruppen kontrollerade 24 augusti 2008 visade sig ha fått sin ring 2 år och 7 dagar tidigare i Liepaja, Lettland. Dessutom kontrollerades en lövsångare 31 maj 2007. Den hade på 18 dagar tillryggalagt en sträcka på (minst) 1825 km sedan den märktes på Ventotene, Italien.

Dessutom har några rapporter inkommit om fåglar som Sundregruppen har ringmärkt och som anträffats annorstädes. Även här förekommer utbyte av lövsångare mellan Hoburgen och Ventotene. Administrationen av återfynden är inte alltid så smidig, men till sist har vi nåtts av informationen att en lövsångare märkt vid Hoburgsklippan 6 maj 1999 återfanns av ringmärkare på Ventotene 27 april 2000. En björktrast märkt 25 juli 2005 anträffades död (skjuten) i Martignes, Frankrike 12 februari 2007. Sundregruppen märkte en gammal hämplingshona 26 april 2008. Denna kontrollerades (som ungfågel!) av ringmärkare i Sommethonne, Belgien 8 november samma år. En rödhake som fick sin ring vid klippan 12 september 2008 anträffades avliden i trafikolycka på Rue des Louvieres, Petit-Noir, Frankrike 9 april 2009. Gruppen märkte en ärtsångare 23 augusti 2008 som följande vår, 21 maj 2009, fastnade i näten hos ringmärkare på Lågskär, Åland. Ytterligare en Sundre-ärtsångare har kontrollerats av märkare på annan plats. En ungfågel märkt 31 juli 2008 anträffades på Utklippan, Blekinge 3 juni 2009. Inom ramen för ett tämprojekt sommaren 2002 ringmärkte Sundregruppen 8 kentska tämnor. På en av dessa, märkt 28 juli, kunde ringen avläsas utan fågelns infångande på Norderoog i Tyskland 11 juli 2009. Ganska bra återfyndsfrekvens på kentorna!

Vi passar även på att nämna en hane bofink som kontrollerades av Sundregruppen i Digrans 18 september 2009. Den visade sig ha ringmärkts vid Hoburgen 29 juli 2001 som ungfågel, således 9K vid kontrolleringstillfället!

ART	Hoburgen 2009							Digrans 2009						Övrig Märkning	Summa
	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Summa	Apr	Maj	Jun	Aug	Sep	Summa		
Spannhök				1	1	2	4								4
Vattenrall		1					1								1
Gök					1		1								1
Göktyta	1	2		1	3		7								7
Större hackspett					19	2	21								21
Mindre hackspett				1			1								1
Sånglärka	2	1	2				5								5
Ladusvala		2			2	1	5								5
Hussvala				1			1								1
Trädpiplärka		2		1	22	16	41								41
Ängspiplärka					1	1	2								2
Gulärta		1					1								1
Sädesärta	3	2	4		2	2	13								13
Gärdsmyg	13	2			1	24	40	1	1		4	4	10		50
Jämsparv	2	1				16	19		1			1	2		21
Rödhake	87	27	1		1	698	814	26	1			18	45		859
Näktergal		15	2	2	13		32		2				2		34
Blåhake		28	1		1	2	32								32
Svart röstjärt		1					1								1
Rödstjärt	8	37	3		12	59	119		1			1	2		121
Buskskvätta		3	1		4	3	11								11
Stenskvätta	1	3	2		4	6	16								16
Koltrast	3	12	1	7	10	4	37	2	1		1	2	6		43
Björktrast		2	1	2	5		10		1				1		11
Taltrast	1	3	1	2	4	58	69				1	1	2		71
Rödvingetrast					1		1								1
Gräshoppsångare					3		3								3
Sävsångare			1		1	3	5								5
Kärsångare		5					5		1		1		2		7
Rörsångare		4	2		2		8								8
Härmsångare		37	16	5	22		80		4		1		5		85
Sammethätta		1					1								1
Höksångare		7	3	16	9	2	37								37
Ärtsångare	6	170	49	27	198	50	500		2				2	1	503
Törsångare		101	50	13	123	41	328		1		2	1	4		332
Trädgårdssångare		38	3	1	29	50	121		6				6		127
Svarthätta	4	32	6	3	15	72	132	9	37		1	33	80		212
Grönsångare		5		2	34	1	42				1		1		43
Gransångare	7	24	3			2	36	1	4				5		41
Lövsångare	40	561	26	83	298	128	1136	5	12		1		18	15	1169
Kungsfågel	4	2				125	131					1	1		132
Grå flugsnappare		14		1	19	35	69		4		1	2	7		76
Mindre flugsnappare		1				1	2								2
Halsbandsflugsnappare		1			32		33								33
Svartvit flugsnappare		11	4		29	13	57		2		1	1	4		61
Svartmes						1	1								1
Blåmes				8	3	13	24		1		1		2		26
Talgöxe	1	1		5	20	3	30	1	1		10	1	13		43
Nötväcka		1					1				1		1		2
Trädkrypare											1		1		1
Trädgårdsträdkrypare						1	1								1
Tömskata		9	9	2	12	4	36								36
Nötskrika						8	8								8
Kaja									4				4		4
Stare		2	28	20			50							16	66
Bofink	6	28			7	3	44		1		1		2		46
Bergfink	1					1	2								2
Grönfink	3	7	2	2	1		15								15
Hämpling	7	9	6		2		24								24
Mindre korsnäbb					1		1								1
Rosenfink		5	2		5		12		1				1		13
Domherre		6					6		3				3		9
Stenknäck		1					1								1
Gulspurv	9	6		8	25	19	67								67
Sävsparv		1					1								1
Summa	209	1235	229	214	997	1470	4354	45	92	0	29	66	232	32	4618
Antal arter	21	48	27	24	42	37	63	7	23	0	16	12	28	3	65

Tabell 3. 2009 års totala ringmärkning fördelat på art, plats och månadsvis fångst.

Tack

Ett tack riktas till familjen Axelsson som ställt sitt hus i Digrans till vårt förfogande. Även tack till Sune Jacobsson och Einar Johansson som har hjälpt oss med mycket praktiskt. Keges Grosshandel AB och Hoas Hantverk HB tackas för sponsring av mat under året. Ett stort tack riktas till Djurensvänner för ett ekonomiskt bidrag. Ett stort tack riktas även till familjen Reiland som lät oss bo i gårdshuset på deras tomt när det inte fanns annat boende att tillgå.

